

OPINIA KOMISJI HABILITACYJNEJ
Z DNIA 27.11.2015
DOTYCZĄCA NADANIA
STOPNIA DOKTORA HABILITOWANEGO NAUK
MEDYCZNYCH DR ZBIGNIEWOWI ŻUBEROWI

Komisja habilitacyjna w składzie:

Przewodniczący: Prof. dr hab. Lech Korniszewski

Sekretarz: Dr hab. Mirosław Bik-Multanowski, prof. UJ

Recenzenci: Dr hab. Alicja Węgrzyn, prof. PAN

Dr hab. Elżbieta Pac-Kozuchowska, prof. UML

Dr hab. Jerzy Sułko

Członkowie Komisji: Dr hab. Anna Kostera-Pruszczyk

Dr hab. Przemko Kwinta, prof. UJ

działając na podstawie art. 16 ust. 1 i 2, art. 18a ust. 8 i 11 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. Nr 65, poz. 595 ze zm.), § 15 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 3 października 2014 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodach doktorskich, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz. U. 2014, poz 1383), § 4 i 5 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. Nr 196, poz. 1165) oraz na podstawie postanowienia Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów z dnia 14.09.2015 Komisja Habilitacyjna po zapoznaniu się z autoreferatem, wykazem opublikowanych prac naukowych, materiałami dotyczącymi osiągnięć dydaktycznych, współpracy z instytucjami, organizacjami i towarzystwami naukowymi, działalności popularyzującej naukę dr n. med. Zbigniewa Żubera oraz opiniami Recenzentów:

- Dr hab. Alicji Węgrzyn (Instytut Biochemii i Biofizyki PAN w Warszawie)
- Dr hab. Elżbiety Pac-Kozuchowskiej (Uniwersytet Medyczny w Lublinie)
- Dr hab. Jerzego Sułko (Uniwersytet Jagielloński Collegium Medicum)

ustaliła co następuje:

PRZEBIEG PRACY ZAWODOWEJ

Dr n. med. Zbigniew Żuber jest absolwentem Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Krakowie. Studia ukończył w 1985 roku. W roku 1989 uzyskał specjalizację pierwszego a w 1994 drugiego stopnia z pediatrii. W roku 2004 uzyskał specjalizację w zakresie reumatologii. Na podstawie rozprawy doktorskiej zatytułowanej „Wartość badania ultrasonograficznego w ocenie zmian w stawach kolanowych u chorych na młodzieńcze zapalenie stawów” w 2002 roku uzyskał tytuł naukowy doktora nauk medycznych w Instytucie Reumatologicznym w Warszawie.

W latach 1985 - 1989 dr n. med. Zbigniew Żuber pracował w Szpitalu Kolejowym i w Szpitalu MSW w Krakowie. W roku 1990 został zatrudniony w Wojewódzkim Specjalistycznym Szpitalu Dziecięcym im. św. Ludwika w Krakowie, gdzie od roku 2006 pracował na stanowisku ordynatora a od 2012 pełni funkcję kierownika Oddziału Dzieci Starszych z Pododdziałem Neurologicznym, Reumatologicznym i Rehabilitacyjnym.

OCENA CYKLU PUBLIKACJI ZŁOŻONYCH JAKO OSIĄGNIĘCIE NAUKOWE

Jako osiągnięcie naukowe dr n. med. Zbigniew Żuber przedstawił cykl czterech publikacji pod wspólnym tytułem „Użyteczność wybranych metod diagnostycznych w ocenie przebiegu klinicznego i wyników leczenia pacjentów z mukopolisacharydozą typu II (choroba Huntera)”. Prace te zostały opublikowane w następujących czasopismach: PLoS ONE (2 artykuły, IF=3,5), Pediatric Neurosurgery (IF=0,5) i Reumatologia (bez IF). Wszystkie publikacje dotyczą objawów kostno-szkieletowych w chorobie Huntera.

Profesor Alicja Węgrzyn w swojej recenzji przedstawia następujące uwagi krytyczne:

- Treść oświadczeń współautorów prac nie pozwala na dokładne określenie ich wkładu w powstanie powyższych publikacji, w tym wskazania faktycznego pomysłodawcy badań ani na odpowiedzi na pytania, kto przeprowadził konkretne analizy i napisał główne części manuskryptów. Dodatkowo autorem korespondującym we wszystkich omawianych artykułach jest jeden ze współautorów, podczas gdy Habilitant oświadczył iż to on pisał manuskrypty i poprawiał je po uwagach recenzentów. W związku z tym recenzent uważa, że przedstawione we wszystkich oświadczeniach informacje są wzajemnie sprzeczne i nie pozwalają na stwierdzenie wiodącej roli Habilitanta w powstawaniu prac składających się na osiągnięcie naukowe.

- Badania będące podstawą pierwszej pracy (PLoS ONE, 2014) obejmowały jedynie pomiar wzrostu dzieci, a więc miały charakter prostej obserwacji jednego z parametrów podczas leczenia, bez wskazania przyczyny sugerowanego w pracy braku efektywności terapii w dynamice wzrostu pacjentów. Wobec zastosowania prostej metody pomiarowej treść oświadczenia Habilitanta o opracowaniu przez niego koncepcji, celu i metodyki badania budzi zdziwienie recenzenta. Ponadto badania zostały przeprowadzone w bardzo nielicznej grupie pacjentów.
- Artykuł opublikowany w *Pediatric Neurosurgery* poświęcony jest badaniom MRI odcinka szyjnego kręgosłupa 8 pacjentów poddawanych terapii enzymatycznej. Podobnie jak poprzednia praca, jest to czysto obserwacyjny opis zanotowanych zmian. Badania MRI są rutynowo i regularnie wykonywane w ramach programu lekowego Narodowego Funduszu Zdrowia w celu monitorowania efektów enzymatycznej terapii zastępczej. Podobnie jak w poprzedniej pracy zdziwienie recenzenta budzi oświadczenie Habilitanta o opracowaniu koncepcji badania, celu i metodyki oraz koordynacji badań.
- Trzecia praca (PLoS ONE, 2015) opisuje wyniki badań ultrasonograficznych stawów biodrowych zarówno u pacjentów z mukopolisacharydozą typu I, jak i chorujących na mukopolisacharydozę typu II (chorobę Huntera). Obrazy USG wskazują na zmiany w torebkach stawowych przy braku zmian zapalnych. Jest to kolejna obserwacja, bez zagłębienia się w mechanizm choroby lub stosowanej terapii.
- W czwartej publikacji (*Reumatologia*, 2014) przeprowadzono oznaczenia parametrów metabolizmu kostnego we krwi oraz pomiar gęstości mineralnej kości pacjentów z chorobą Huntera. Stwierdzono zaburzenia tych parametrów w porównaniu do norm.

Podsumowując, profesor Alicja Węgrzyn stwierdza, że na osiągnięcie naukowe Habilitanta składają się tylko cztery artykuły, będące krótkimi opisami prostych obserwacji lub standardowych pomiarów. Brak jest głębszych wniosków poza stwierdzeniem faktów, będących odzwierciedleniem dokonanych pomiarów. Recenzent odnosi wrażenie sztucznego dzielenia wyników przeprowadzonych badań i publikowania ich w postaci krótkich, czysto opisowych prac. W opinii recenzenta trudno jest uznać te publikacje za znaczący wkład autora w rozwój medycyny jako dyscypliny naukowej, co z kolei jest warunkiem niezbędnym do uzyskania stopnia doktora habilitowanego według ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki. Według recenzenta prace te

zasługiwały na opublikowanie, gdyż nie zawierają błędów metodycznych a uzyskane rezultaty poszerzają bazę danych dotyczących różnych parametrów klinicznych w przebiegu choroby tak rzadkiej jak mukopolisacharydoza. Ponadto PLoS ONE publikuje tego typu artykuły, gdyż dane mogą być w przyszłości przydatne innym badaczom. Niemniej jednak przedstawione prace jedynie opisują stan rzeczy, bez przedstawienia konkretnego problemu naukowego, którego rozwiązania podjął się Habilitant. Od samodzielnego pracownika naukowego oczekuje się natomiast nie tylko umiejętności przeprowadzania prostych pomiarów ale przede wszystkim kierowania badaniami, poszukiwania mechanizmów badanych zjawisk, a także odkrywczego myślenia mogącego doprowadzić do zrozumienia istoty problemu i zaproponowania relacji przyczynowo-skutkowych. Omawiany cykl publikacji może stanowić cenny zbiór danych klinicznych, niemniej jednak nie spełnia ustawowego kryterium przewidzianego w postępowaniu habilitacyjnym, nie stanowiąc znaczącego wkładu w rozwój medycyny jako dyscypliny naukowej.

Profesor Elżbieta Pac-Kozuchowska pozytywnie ocenia cykl publikacji przedstawionych jako osiągnięcie naukowe, stwierdzając, że spełnia on ustawowe kryteria będące podstawą rozpraw naukowych na stopień doktora habilitowanego. Po przedstawieniu treści prac wyraża opinię, że stanowią one istotny wkład w rozwój nauki na temat rzadkich zespołów. Według recenzenta wnioski wynikające z przeprowadzonych badań mają nie tylko znaczenie poznawcze ale również praktyczne i mogą się przyczynić do udoskonalenia metod wczesnego diagnozowania, prawidłowej kwalifikacji pacjentów z mukopolisacharydozą typu II do leczenia substytucyjnego i zapewnienia opieki w ośrodkach posiadających odpowiednie doświadczenie.

Dr hab. Jerzy Sułko po przedstawieniu treści prac złożonych jako osiągnięcie naukowe zauważa, że ocena wpływu enzymatycznej terapii zastępczej na dzieci z mukopolisacharydozą typu II powinna być oparta na obserwacjach klinicznych zdecydowanie większej grupy chorych a ocena struktur układu kostno-szkieletowego mogłaby uwzględniać przykładowo wykonanie badań MRI zarówno przed jak i po odpowiednio długim leczeniu enzymatycznym. Recenzent stwierdza jednak, że zaprezentowany cykl publikacji stanowi twórczy wkład do dziedziny nauk medycznych i kwalifikuje autora do uzyskania tytułu doktora habilitowanego.

OCENA DOROBKU NAUKOWEGO

Profesor Alicja Węgrzyn w swojej ocenie stwierdza, że na dorobek naukowy Habilitanta, poza pracami wchodzącymi w skład osiągnięcia naukowego, składa się 16 współautorskich artykułów, z których 6 zostało opublikowanych w czasopismach indeksowanych (posiadających IF) a 10 w lokalnych czasopismach publikujących w języku polskim, jak również 6 opisów przypadków i 14 prac przeglądowych. Tematycznie badania Habilitanta dotyczą zmian w stawach i kościach w różnych jednostkach chorobowych, głównie w młodzieńczym idiopatycznym zapaleniu stawów. Habilitant brał udział w kilku próbach klinicznych, których wyniki zostały opublikowane w renomowanych czasopismach, w tym w New England Journal of Medicine; współautorstwo w tej publikacji jako 21 z 24 autorów znacznie podwyższa wskaźniki bibliometryczne Habilitanta (sumaryczny IF = 85,7; liczba cytowań = 168; współczynnik Hirscha = 6). Habilitant był aktywnym uczestnikiem wielu konferencji międzynarodowych i krajowych, gdzie prezentował wyniki badań (odpowiednio 17 i 36 doniesień zjazdowych).

Profesor Elżbieta Pac-Kozuchowska w swojej ocenie dodatkowo podkreśla istotny wzrost dorobku naukowego Habilitanta w latach 2011-2015, kiedy był pierwszym autorem w 4 pracach z IF, w 7 pracach pełnotekstowych bez IF, w 1 pracy przedstawiającej opis przypadku oraz w 8 pracach poglądowych. Kontynuacją zainteresowań Habilitanta mukopolisacharydozami są obserwacje kliniczne zawarte w dwóch publikacjach, w których uczestniczył jako współautor. Recenzent wskazuje na wyraźne ukierunkowanie dorobku naukowego Habilitanta na MIZS. Był on między innymi inicjatorem badania analizującego obraz kliniczny oraz częstość zachorowań na terenie województwa małopolskiego, będącego pierwszą analizą epidemiologiczną dotyczącą populacji dzieci chorujących na tą chorobę w Polsce w XXI wieku. Był również inicjatorem utworzenia ogólnopolskiego rejestru leczenia biologicznego dzieci chorujących na MIZS.

Dr hab. Jerzy Sułko dodatkowo podkreśla zainteresowania Habilitanta różnorodnymi metodami diagnostycznymi w reumatologii dziecięcej i próbami skojarzonego wykorzystania diagnostyki ultrasonograficznej i metod obrazowych w diagnostyce MIZS.

Wszyscy recenzenci stwierdzają, że dorobek naukowy Habilitanta spełnia ustawowy wymóg wykazania istotnej działalności naukowej.

DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA I ORGANIZACYJNA

Dr n. med. Zbigniew Żuber był kierownikiem specjalizacji w zakresie pediatrii (dla 7 lekarzy) i reumatologii (dla 1 osoby). Był wykładowcą w ramach szkoleń i kursów dla lekarzy w zakresie pediatrii i reumatologii.

Habilitant jest członkiem kilku międzynarodowych i krajowych towarzystw naukowych. Uczestniczył w organizacji krajowych zjazdów naukowych. Jest członkiem grupy ekspertów przy konsultancie krajowym w zakresie reumatologii. Brał udział w realizacji kilku badań klinicznych. Nie był natomiast kierownikiem projektów badawczych wykonywanych w ramach grantów naukowych.

Działalność popularno-naukowa dr n. med. Zbigniewa Żubera obejmuje autorstwo poradników dla rodziców dzieci chorujących na młodzieńcze idiopatyczne zapalenie stawów i pracę w charakterze konsultanta w portalu internetowym popularyzującym wiedzę na temat chorób reumatycznych u dzieci. Był również inicjatorem programu dogoterapii dla dzieci z przewlekłymi chorobami układu nerwowego.

Recenzenci pozytywnie oceniają działalność dydaktyczną, popularyzatorską i organizacyjną Habilitanta.

WNIOSEK KOŃCOWY

W wyniku dyskusji i głosowania nad nadaniem stopnia doktora habilitowanego nie udało się uzyskać rozstrzygnięcia – za nadaniem stopnia doktora habilitowanego oddano 3 głosy, przeciwko również 3 głosy, jeden głos był wstrzymujący się. W przeprowadzonym głosowaniu dotyczącym ewentualnej odmowy nadania stopnia doktora habilitowanego uzyskano analogiczny wynik. Wobec powyższego zdecydowano o przedstawieniu sprawy pod rozagę Rady Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego Collegium Medicum.

Przewodniczący Komisji:

Prof. dr hab. med.
LECH KORNISZEWSKI
spec. genetyka kliniczna
Warszawa, ul. Herbsta 2A/39
7021004